

Reedukace specifických poruch učení

Základní informace

Motto reedukace

"Jestliže si chci od někoho něco vzít, musím mu to nejdříve sám dát, to znamená - jestliže od dítěte očekávám soustředěnost, cílevědomost a klid, musím mu to předvést, dát mu příklad toho, jak se to všechno dělá. Jestliže od dítěte očekávám pozornost, musím mu ji sám věnovat dříve, než ji budu žádat od něj. Zde musím rozlišovat důležité od nedůležitého a důležitému dát přednost."

Jiřina Prekopová

Definice reedukace

- Společně s kompenzací je základní speciálně pedagogickou metodou.
- Dlouhodobý diagnosticko-terapeutický proces, jehož cílem je odstranění nebo zmírnění obtíží dítěte a zlepšení jeho celkového psychického stavu (Bartoňová 2005).
- Doslova znamená *převýchovu*, ale význam je jiný.
- Znamená utváření, výchovu psychických funkcí, popřípadě dovedností nutných ke zvládnutí dovedností složitějších. Nejde o *nápravu*, ale o utváření nových návyků. V zahraničí ji odpovídá pojem intervence (Zelinková, 2003).

Speciálně pedagogická péče

Pod pojmem „speciálně pedagogická intervence“ se rozumí zajištění předmětů speciálně pedagogické péče pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, které jsou zaměřeny na oblast logopedických obtíží, řečové výchovy, nácviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod.

RVP ZV, 2017

Oblasti reedukace (Zelinková 2003):

- Reedukace funkcí, které společně podmiňují poruchu.
- Utváření dovedností správně číst, psát a počítat.
- Působení na psychiku jedince s cílem naučit jej s poruchou žít, utváření adekvátního konceptu sebe samého.

Zásady reedukace (Zelinková, O. 2003):

- Reedukace vychází z rozboru příčin a z diagnostiky odborného pracoviště.
- Reedukace navazuje na dosaženou úroveň dítěte bez ohledu na věk a učební osnovy.
- Předpokladem úspěchu je dobrý začátek, soustavná motivace.
- Multisenzoriální přístup.
- Reedukace je individuální proces.
- Reedukace vychází z pozitivních momentů ve vývoji dítěte.
- Reálné hodnocení výsledků reedukace, sebehodnocení.
- Reedukace je zaměřena na celou osobnost dítěte.

Chyby při reedukaci (Zelinková, 2003)

- Nadávání, vyčítání, poukazování na to, že starší sourozenec byl lepší ⇒ pocity méněcennosti.
- Denní únavné psaní diktátů.
- Denní čtení náročných textů.
- Nesprávné postupy při učení – učení se zpaměti.
- Stálé podivování se nad tím, co dítě neumí.
- Nerespektování specifických potíží souvisejících s poruchou.
- Odepírání chválení „aby nezpychl“.

Organizace reedukační péče

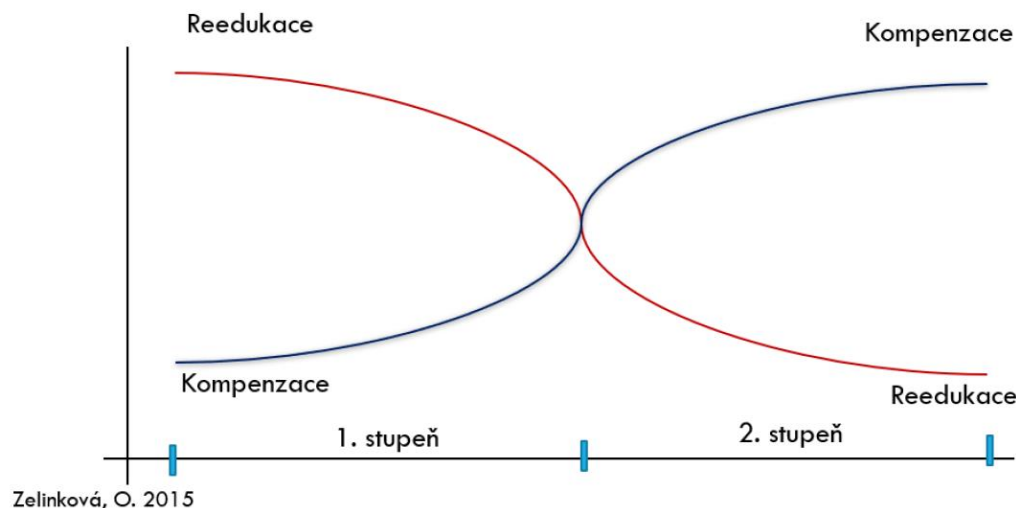
Provádí ji speciální pedagog, učitel – absolvent speciálního kurzu nebo psycholog. Pod vedením ji však může realizovat i rodič.

Forma individuální nebo skupinové reedukace.

Organizace

- ve škole (běžná třída, třída individuální péče, dys - kroužek, třída pro žáky se SPU),
- v PPP (individuální péče, skupinová péče),
- v Dys-centru,
- doma (rodič navazuje na činnost poradenského pracovníka v PPP).

Proces reedukace a kompenzace SPU ve vzdělávání žáků na ZŠ

- Realizace reedukační/nápravné péče by měla být zahájena co nejdříve na 1. stupni ZŠ, neboť právě v tomto věku má stimulace oslabených percepčně kognitivních funkcí největší efekt.

- Na 2. stupni se předpokládá posilování kompenzačních strategií (např. při práci s informacemi, matematickými úkoly, apod.)
- Reeducace/náprava/stimulace dílčích funkcí je na 2. stupni méně realizována, i zde by však mělo docházet k posilování percepčních a kognitivních funkcí

Dílčí funkce a jejich rozvoj

B. Sindelarová

- Schopnost dítěte zaměřit se na důležité informace, tedy schopnost *diferenciace pozadí a figury nebo **zaměření pozornosti***
- Schopnost **rozlišovat věci podobné od věcí totožných, analyzovat celek na části**, tedy *schopnost optické a akustické diferenciacce a členění jako funkce vnímání*
- Schopnosti spojit **obraz viděný se slovem slyšeným**, nutné k naučení písmen (tvar a zvuk hlásky), tedy *funkce intermodálního kódování*
- Schopnost **zapamatovat si viděné, slyšené, krátkodobě, dlouhodobě**, *schopnost optické, akustické a intermodální krátkodobé a dlouhodobé paměti*
- Projevy deficitů dílčích funkcí
B. Sindelarová
- Schopnost **správně vnímat a pochopit jevy, tak, jak po sobě následují** a tak plánovat a koordinovat své jednání, tedy *schopnost seriality*, na níž je založena schopnost **předjímání** – *anticipace*
- Schopnost **orientovat se na vlastním těle a v prostoru**, tedy *prostorové vztahy mezi předměty a jevy – úroveň vývoje vnímání schématu těla a orientace v prostoru*